

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-34

Raad voor Onderwijs, Jeugdzaken en Cultuur

Nr. 82

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld d.d. 19 juni 2007

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ hebben enkele fracties de behoefte om enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over:

- de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 14 februari 2007 inzake de geannoteerde agenda's van de informele EU-OJC-Raad van 12–13 februari 2007 en de OJC-Raad van 16 februari (Kamerstuk 21 501-34, nr. 78).
- de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 2 maart 2007 inzake het verslag van de Europese Onderwijs, Jeugd en Cultuur Raad van 16 februari 2007 (deel onderwijs) (Kamerstuk 21 501-34, nr. 79)
- de geannoteerde agenda van de Raad Onderwijs, Jeugd en Cultuur van 24 en 25 mei 2007 (Kamerstuk 21 501, nr. 80)
- Fiche 3, mededeling Lissabondoelstellingen op onderwijs- en opleidingsgebied, datum binnenkomst Kamer: 3 april 2007 COM (2007) 61 (Kamerstuk 22 112, nr. 512)

Bij brief van 19 juni 2007 hebben de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Jeugd en Gezin deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Van de Camp

Adjunct-griffier van de commissie
Jaspers

¹ Samenstelling:

Leden: Van der Vlies (SGP), Van de Camp (CDA), voorzitter, Depla (PvdA), Slob (CU), Remkes (VVD), Joldersma (CDA), De Vries (CDA), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Van Dijk (CDA), Aptroot (VVD), Leerdam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Roefs (PvdA), ondervoorzitter, Abel (SP), Van Leeuwen (SP), Verdonk (VVD), Biskop (CDA), Bosma (PVV), Pechtold (D66), Zijlstra (VVD), Van Dijk (SP), Besselink (PvdA), De Rooij (SP), Ouwehand (PvdD) en Dibi (GL).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Ferrier (CDA), Gill'ard (PvdA), Anker (CU), Weekers (VVD), Atsma (CDA), Sterk (CDA), Vietsch (CDA), Schinkelshoek (CDA), Ten Broeke (VVD), Van Dijken (PvdA), Hamer (PvdA), Van Dam (PvdA), van Bommel (SP), Langkamp (SP), Dezentjé Hamming (VVD), Jonker (CDA), Fritsma (PVV), Van der Ham (D66), Nicolai (VVD), Leijten (SP), Bouchibti (PvdA), Gerkens (SP), Thieme (PvdD) en Azough (GL).

Inhoudsopgave		blz.
I	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	3
1.	Inleiding	3
2.	Verslag OJC-Raad d.d. 16 februari 2007	3
3.	De geannoteerde agenda van de Raad OJC van 24 en 25 mei 2007	4
3.1	Richtlijn Televisie zonder grenzen	4
3.2	Evidence Based Policy	4
3.3	Talenindicator	4
3.4	Leraren	4
3.5	Uitwisseling van studenten	5
3.6	Meertaligheid van kinderen	5
3.7	Jeugd en gezin	5
4.	Fiche 3	5
II	Reactie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister voor Jeugd en Gezin	6

I VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de verslagen en fiches zoals geagendeerd. Deze leden hechten aan deze overleggen ter voorbereiding van de OJC- raad. Daarom betreuren deze leden het dat -wegens samenloop van omstandigheden – dit overleg wederom is omgezet in een schriftelijk overleg. Er lijkt soms een beeld te ontstaan dat een overleg hierover allemaal niet zoveel om het lijf heeft: dit beeld willen deze leden bij deze ontkrachten. Deze leden zijn van mening dat het hier om wezenlijke zaken gaan die de toekomst van Europa als kenniscontinent mogelijk moeten maken.

In het verlengde hiervan hebben deze leden de vorige keer ook hun ongenoegen geuit over het feit dat meer dan de helft van de fiches te laat verschijnt. Uw voorganger heeft toegezegd hier verandering in te brengen. Graag horen deze leden welke stappen er gezet zijn en of zij als volksvertegenwoordigers er nu op kunnen vertrouwen dat we de fiches op tijd krijgen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de voorliggende verslagen en de agenda voor de Raad Onderwijs, jeugd en Cultuur van 24 en 25 mei as.

Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen die ze de minister willen voorleggen ten behoeve van de OJC-raad van 24 en mei as.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de stukken voor de OJC-raad.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken met betrekking tot het Europaoverleg d.d. 16 mei 2007. Zij hebben enkele vragen en opmerkingen.

2. Verslag OJC-Raad d.d. 16 februari 2007

De leden van de CDA fractie danken de minister voor het verslag van de OJC-Raad van 16 februari. Wel hebben zij nog een vraag ten aanzien van het Europees Technologie-instituut.

Het Europees Technologie-instituut mag naar de mening van deze leden geen logge instelling worden. Hoe staat het op dit moment met de ontwikkelingen rond dit instituut, bijvoorbeeld met betrekking tot de staf? Ook horen deze leden graag of er al meer zicht is op de plaats van vestiging én de financiering van dit instituut. Deze leden vinden het van belang dat deze zaken goed geregeld moeten worden. Welke rol speelt Nederland hierin, zo vragen zij.

De leden van de SP-fractie lezen in het verslag OJC-raad dat minister schrijft de lidstaten onderwijs belangrijk vinden om tot een competitieve samenleving te komen. Dit gaat via de Open Methode van Coördinatie en zgn. peer learning. De leden kunnen zich voorstellen dat enige afstemming zinvol is op het gebied van hoger onderwijs: bijvoorbeeld met betrekking tot uitwisseling van studenten en onderzoek. Maar de leden vragen zich af wat precies de meerwaarde is van de vergaderingen en beleidsstukken op de andere onderwijsterreinen, als daarbij wordt bedacht dat onderwijs in hoofdzaak een nationale aangelegenheid is. Zij vragen wat de zin is van een gemeenschappelijke visie op onderwijs. Streeft de minister naar een gemeenschappelijke Europese onderwijsvisie, of waardeert hij juist de mogelijkheid van een eigen onderwijsstelsel, waarbij een gemeenschappelijke visie dus belemmerend kan werken, zo vragen deze leden. Hoeveel waarde hecht de minister in dit

verband aan het binaire stelsel, het onderscheid tussen hbo en wo, wat als typisch Nederlands kan worden aangemerkt? Vervolgens vragen zij wat het oordeel is van de minister over de Lissabonagenda, waarbij onder andere is afgesproken om de schooluitval te halveren en om de helft van de bevolking hoger op te leiden. Is het nog steeds een streefdoel om dit in 2010 te bereiken, zo vragen deze leden.

De leden van de VVD-fractie merken op dat in het verslag van de OJC-Raad van 16 februari 2007 wordt gesproken over een Europees actieplan over het thema Veiligheid op school. Kan de minister aangeven wat de inzet van Nederland hierbij zal zijn, zo vragen deze leden. Die zelfde vraag stellen deze leden met betrekking tot het jaar van Onderwijs en Cultuur (2009).

3. De geannoteerde agenda van de Raad OJC van 24 en 25 mei 2007

3.1 Richtlijn Televisie zonder grenzen

De leden van de PvdA-fractie zijn met betrekking tot de richtlijn «Televisie zonder grenzen» teleurgesteld dat de Raad en het Europees Parlement vast wenst te houden aan zeer gedetailleerde Europese regelgeving (bijvoorbeeld over het aantal minuten per uur dat een programma mag worden onderbroken voor reclame). De opstelling van de minister is naar de mening van de leden dan ook een verstandige. Zij merken op dat het de minister van mening is dat de wens van het Europees Parlement om omzeiling van nationale regels makkelijker te maken, moet worden tegengegaan en dat Nederland zich daartegen moet verzetten. De leden vragen de minister in welke mate hij zich sterk zal maken om te zorgen dat dit soort onnodige en ouderwetse betutteling tegengegaan wordt.

3.2 Evidence Based Policy

De leden van de CDA-fractie hechten aan evidence based policy. Wel vragen zij of op basis van welke criteria de kennismakelaars worden gekozen, die een belangrijke rol zullen moeten vervullen bij de disseminatie van dat wat werkt. Welke rol ziet de minister voor Europa ten aanzien van het stimuleren van nieuwe verbindingen tussen onderwijs onderzoek en schoolpraktijk en welke inzet heeft de minister voor Nederland. Ook vragen deze leden in hoeverre de minister als wel de OJC-raad gebruik wil gaan maken van de ervaringen op het terrein van evidence based policy van andere landen zoals de Verenigde Staten. Deze leden wijzen daarbij bijvoorbeeld op de ontwikkelingen van de APA en National Institute of Child Health and Human Development (NICHD).

3.3 Talenindicator

De leden PvdA-fractie vinden het opvallend dat de minister zich bij de talenindicator terecht zorgen maakt over de voorziene administratieve en financiële lastendruk, maar dat hij bij de andere agendapunten een mildere toon aanslaat. Kan de minister aangeven waarom er een verschil in toon zit. Deelt de minister de opvatting dat het bijvoorbeeld ook bij de benchmarks inzake de Lissabon-doelstellingen de vraag is wat de gevolgen zijn voor de administratieve lastendruk, zo vragen deze leden.

3.4 Leraren

Het toekomstige leraren tekort is volgens de leden van de CDA-fractie niet alleen een bedreiging voor Nederland maar voor heel Europa. Ook de

opleiding van leraren baart deze leden zorgen. Zijn er op Europees niveau plannen om dit gezamenlijk aan te pakken? Hoe denkt de minister daarover en wat zal zijn inbreng op dit gebied zijn, zo vragen deze leden.

3.5 Uitwisseling van studenten

De leden van de CDA-fractie constateren dat de uitwisseling van studenten hoog op de Europese onderwijsagenda staat. Een goede zaak, vinden deze leden. Wel vragen zij hoe het zit met uitwisseling tussen Europese studenten en studenten van buiten Europa. Deze leden ergeren zich aan het feit dat stages voor Nederlandse studenten in een land als Suriname ongelimiteerd mogelijk zijn, terwijl Surinaamse studenten vrijwel onmogelijk aan een stageplaats kunnen komen. Dit geldt niet alleen voor het eigen land, doordat daar veel Nederlandse studenten een stageplek innemen maar ook maken zij geen enkele kans op een stageplaats of studiemogelijkheid in Nederland. Dit, volgens deze leden, vanwege een tweetal redenen: allereerst speelt er een visumproblematiek en in de tweede plaats zij de kosten voor deze studenten vaak niet op te brengen. Wat vindt de minister hiervan? Deze leden gaan ervan uit dat ook landen als Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Spanje met een soortgelijke situatie geconfronteerd worden. Hoe gaat men daar om met studenten uit voormalige koloniën en bent u niet van mening dat daar een éénduidig Europees beleid op gemaakt zou moeten worden, zo vragen de leden van deze fractie.

3.6 Meertaligheid van kinderen

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de meertaligheid van veel kinderen onder druk lijkt te komen staan doordat onder andere steeds minder kinderen bepaalde vreemde talen kiezen en kinderen met een andere eerste taal dan Nederlandse (bijvoorbeeld Turks of Marokkaans) eigenlijk wordt afgeleerd om deze taal te spreken omdat het Nederlands voorop staat.

Deelt de minister deze constatering, zo vragen zij. Kan de minister aanvullend ingaan op de verhouding tussen de Europese ambities en met betrekking tot meertaligheid en het Nederlandse onderwijsbeleid?

3.7 Jeugd en gezin

De leden van de CDA-fractie vragen – nu er in Nederland een minister van Jeugd en Gezin is – wat in het algemeen de belangrijkste inzet op dit terrein vanuit Nederland zal zijn tijdens de OCJ Raad. Deze leden hebben vaker het belang van het beschermen van kinderen tegen ongewenste beelden en informatie via internet benadrukt en verzocht dat op Europees niveau af te stemmen. Welke stappen zijn hier inmiddels toe genomen, zo vragen zij. Een andere punt van aandacht van deze leden is het beleid ten aanzien van reclame voor snoep en chips. Wanneer wij alleen in Nederland beleid daarop maken, zet dit weinig zoden aan de dijk, als op Duitse, Engelse en Franse televisie dergelijke reclames doorgaan. Komt er afstemming op dat gebied, zo vragen deze leden. Ook vragen deze leden wat de prevalentie is op Europees niveau ten aanzien van kindermishandeling. Deze leden zien mishandeling, zéker van kinderen, als een ernstige schending van mensenrechten. Welke winst valt hier op Europees niveau te halen?

4. Fiche 3

De leden van de PvdA-fractie lezen in de brief van 3 april 2007 dat drie van de twintig indicatoren waarschijnlijk zullen leiden tot enige extra administratieve lastendruk voor de scholen. Deelt de minister de opvatting dat

hier het gevaar kan bestaan dat zo onopgemerkt Europese afspraken de doelstelling van deregulering en administratieve lastenverlichting ondergraven, zo vragen deze leden. Hoe gaat worden voorkómen dat de discussie over Evidence based policy making, waarbij Nederland nu een voortrekkersrol vervult, opnieuw gaat uitmonden in extra administratieve lasten voor de scholen?

De leden van de SP-fractie lezen dat de minister schrijft dat de commissie in 2015 minstens 2% van het BBP in hoger onderwijs wil investeren. In Nederland is dat nu 1,3%. De minister is het niet eens met de doelstelling van de Europese Commissie omdat hij wil dat Nederland zelf kan bepalen waar het geld aan wordt besteed. De leden vragen waarom die redenering niet ook opgaat voor andere onderwijsdoelstellingen, en ook voor de Lissabonagenda.

De leden van de VVD-fractie verwijzen naar de nieuwe Commissievoorstellen waarin sprake is van een nieuw kader met gedetailleerde surveyvoorstellen voor de indicatoren op de reeds gekozen prioriteiten. Hierover zal verslag worden gedaan in 2008. Wanneer wordt het kader met de surveyvoorstellen zelf afgerond en openbaar gemaakt, zo vragen de leden. Nederland wil zich, naar het oordeel van de leden terecht, niet vastleggen op een financiële benchmark voor de onderwijsuitgaven in het hoger onderwijs. Is de inzet van Nederland wel om een benchmark op resultaten aan te gaan? Kan de minister aangeven welk tijdpad wordt gevolgd met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de indicatoren en de nieuwe gegevensverzameling, zo vragen de leden.

II REACTIE VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP EN DE MINISTER VOOR JEUGD EN GEZIN

1. Inleiding

De leden van het CDA vragen naar de stappen die er gezet zijn om de tijdigheid van het verschijnen van BNC-fiches te verbeteren.

Evenals mijn voorganger hecht ik er zeer aan de Kamer vroegtijdig te betrekken bij besluitvorming over Europese thema's. Er is een aantal maatregelen genomen om het proces van uitbrengen van BNC-fiches te versnellen. U werd hierover geïnformeerd bij brief van de Ministers van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking van 28 maart 2007 (Tweede Kamer 2006–2007, 22 112 nr. 510). Ook binnen het ministerie van OCW wordt scherp op de tijdigheid gelet. Alle inspanningen zijn erop gericht de leden binnen de geldende termijnen te informeren over alle relevante Commissievoorstellen.

2. Verslag Onderwijs, Jeugd en Cultuurraad van 16 februari 2007

2.1 Europees Technologie Instituut (EIT)

De leden van het CDA vragen met betrekking tot het Europees Technologie Instituut (EIT) naar de ontwikkelingen voor wat betreft staf, vestiging en financiering en naar de rol van Nederland hierin.

De Commissie houdt zich momenteel aan de wens van de meeste lidstaten dat het overkoepelende orgaan van een EIT geen zwaar bureaucratisch instituut mag worden, met het voorstel voor een maximale staf voor de overkoepelende Raad van Bestuur van 60 personen. Ook aan de zogeheten Kennis- en Innovatiegemeenschappen (KIG) mogen wat mij betreft geen buitensporige bureaucratiese eisen worden gesteld. Deze

KIGs moeten zich kunnen richten op hun kerntaak, namelijk het vergroten van de innovatiecapaciteit. Nederland zal blijven waken voor een effectieve en niet-bureaucratische opzet van het EIT.

De plaats van vestiging is in de onderhandelingen op dit moment nog geen onderwerp van gesprek. Polen, Hongarije en Oostenrijk hebben tot dusver belangstelling geuit voor de hoofdvestiging van het EIT, de overige lidstaten stellen zich op dit punt nog zeer terughoudend op. De vraag is of de hoofdvestiging van het EIT vanuit innovatie-oogpunt wel zo interessant is gezien het beoogde netwerkarakter van het EIT. Een groot deel van de centrale staf zal zich immers vooral bezig houden met managementtaken en juridische, financiële en administratieve werkzaamheden en zal niet bestaan uit toponderzoekers. Betrokken zijn bij de Kennis- en Innovatiegemeenschappen is voor Nederland interessanter.

Ondanks de herhaalde oproep van veel lidstaten om opheldering over de financiering van het EIT heeft de Commissie deze vraag tot op heden nog niet naar tevredenheid beantwoord. Het is niet mogelijk de begroting van 2,37 miljard euro voor een EIT goed op waarde te schatten. Er is in de huidige Financiële Perspectieven geen ruimte voor een EIT opgenomen. Het laten meeliften van een EIT op bestaande EU programma's is niet de bedoeling. Aangezien een voldoende onderbouwing voor de hoogte van de genoemde budget nog steeds ontbreekt, zal Nederland de Commissie blijven vragen om verduidelijking. De Europese Commissie spreekt over de nodige politieke wil van de lidstaten om 308 miljoen euro uit de communautaire begroting voor het EIT te alloceren, dat wil zeggen buiten de bestaande programma's. Tijdens de Concurrentievermogen Raad van 22 mei sprak een aantal landen¹ zich uit voor een substantieel bedrag voor het EIT om het de nodige kritische massa te geven. Een aantal andere lidstaten² meende juist dat in het kader van de gefaseerde start van het EIT een (substantieel) lager bedrag dan het nu genoemde bedrag van 308 miljoen euro in de rede lag. Nederland stelt zich gezien de onduidelijkheid over de financiering terughoudend op.

Zoals aangegeven in het BNC-fiche over het EIT, heeft Nederland een positieve grondhouding ten aanzien van het EIT voorstel. Nederland stelt zich echter constructief kritisch op ten aanzien van de uitwerking van het voorstel. Mede op aandringen van Nederland is de kwestie over de graden en diploma verlenende bevoegdheid van het EIT van de baan. Er wordt nu gesproken over een EIT label op graden en diploma's die door de daartoe bevoegde universiteiten (die ressorteren onder een KIG) zullen worden toegekend op basis van de nationale regels en accreditatie procedures. Belangrijkste punten van aandacht voor Nederland blijven met name het budget en de financiering van het EIT, evenals commitment van kennisinstellingen en bedrijven. Nederland zal om verheldering van de Commissie op deze punten blijven vragen.

2.2 Open methode van coördinatie en de Lissabonagenda

De leden van de SP-fractie vragen wat de meerwaarde van de open methode van coördinatie is voor andere terreinen dan het hoger onderwijs, gezien de idee dat onderwijs in hoofdzaak een nationale aangelegenheid is. Zij vragen wat de zin is van een gemeenschappelijke visie op onderwijs en of de minister streeft naar een gemeenschappelijke visie of naar een eigen onderwijsstelsel? Verder vragen zij hoeveel waarde de minister hecht aan het binaire stelsel in het hoger onderwijs en of het nog steeds de bedoeling is om de Lissabondoelstellingen in 2010 te bereiken.

Het uitgangspunt van de open methode van coördinatie is dat onderwijs een nationale verantwoordelijkheid is. Middels deze (lichte) methode van

---

¹ Luxemburg, Oostenrijk, Tsjechië, Italië, Griekenland.

² VK, Spanje, Cyprus, Tsjechië.

coördinatie wordt echter inzichtelijk gemaakt wat de ontwikkeling van de lidstaten op bepaalde doelstellingsgebieden is. Ook wordt deze methode gebruikt om van elkaar te leren als lidstaten. Mijns inziens is dit een prima methode die over de volle breedte van het onderwijsterrein toegepast kan worden en niet beperkt hoeft te blijven tot het hoger onderwijs. Dit doet niets af aan het feit dat de invulling van het onderwijsbeleid een nationale aangelegenheid blijft. Ook het hebben van een gemeenschappelijke, algemene visie op onderwijs is niet in tegenspraak met de subsidiariteitsgedachte. De Europese agenda sluit goed aan bij de nationale agenda. De specifieke uitwerking van die visie blijft een nationale aangelegenheid.

Ik hecht waarde aan het binaire stelsel, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs. Hierdoor kunnen studenten beter kiezen wat bij hen past en de arbeidsmarkt wordt goed bediend. Mochten er in EU-verband afspraken worden gemaakt over typologie of classificatie dan juich ik dat toe. Dit kan de herkenbaarheid en positionering van de instellingen in internationaal verband verbeteren. Ik zal de meerwaarde van ons binaire stelsel blijven benadrukken in internationaal verband.

De reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters staat hoog op mijn agenda. Het halveren van het aantal voortijdig schoolverlaters voor 2010 is één van de doelstellingen die ook in het kader van de Lissabonagenda is geformuleerd. De termijn van deze Europese benchmarks (2010) is niet gewijzigd. De doelstelling van het hoger opleiden van de helft van de bevolking is niet een doelstelling die voortkomt uit de EU. De doelstelling¹ is in juni 2006 geformuleerd in de beleidsreactie van de toenmalige minister van OCW op het advies van de Onderwijsraad, getiteld «De helft van Nederland hoog opgeleid» van december 2005 (Tweede Kamer 2005–2006, 29 410 nr.41).

2.3 Veiligheid op school en het Europees Jaar van Onderwijs, Cultuur en Creativiteit

De leden van de VVD fractie vragen wat de Nederlandse inzet zal zijn op de thema's Europees actieplan voor Veiligheid op School en het Europees jaar van Onderwijs en Cultuur (2009).

Op dit moment is er geen sprake van een Europees actieplan voor Veiligheid op School. Dit was een Pools-Grieks voorstel tijdens de OJC-Raad van 16 februari 2007. Pas op het moment dat dit thema door een komend EU-voorzitterschap wordt opgepakt kan het aan de orde zijn. Mocht dit gebeuren, dan zal de Nederlandse houding sceptisch zijn, gezien de subsidiariteit van onderwijsbeleid. Nederland steunt het initiatief om 2009 uit te roepen tot het Europees jaar van Onderwijs en Cultuur. Het sluit aan bij de verbinding die op nationaal niveau wordt nagestreefd in het kader van Cultuur en School. De culturele vorming van jongeren tot creatieve en innovatie burgers verdient zowel nationaal als Europees de aandacht.

3. De geannoteerde agenda van de OJC-Raad van 24 en 25 mei 2007

3.1 Richtlijn Televisie zonder grenzen

De leden van de PvdA-fractie vragen de minister in welke mate hij zich sterk zal maken om onnodige regelgeving tegen te gaan op dit dossier.

De OJC-Raad van 24 mei 2007 heeft unaniem een gemeenschappelijk standpunt bereikt over de richtlijn «Televisie zonder Grenzen». Naar verwachting zal ook het Europees Parlement binnenkort instemmen met

---

¹ De precieze doelstelling luidt: «in 2020 is 50% van de beroepsbevolking in de leeftijd 25–44 jaar hoger opgeleid».

de door de Raad aangenomen tekst. Zoals eerder aangegeven in ons schriftelijk overleg van 14 februari 2007, is in lijn met het Nederlandse dereguleringsstreven met succes aangedrongen op liberalisering van kwantitatieve reclameregels. Zo is de daglimiet (hoeveelheid reclame) afgeschaft en komt de regel dat 20 minuten tussen reclameblokken moet zitten te vervallen. Hiermee worden, ten opzichte van de huidige richtlijn, minder gedetailleerde reclameregels gesteld.

3.2 Evidence based policy

De leden van de CDA-fractie of en op basis van welke criteria de kennismakelaars worden gekozen, welke rol de minister voor Europa ziet ten aanzien van het stimuleren van nieuwe verbindingen tussen onderwijs onderzoek en schoolpraktijk, welke inzet de minister heeft voor Nederland en op welke manier gebruik gemaakt zal worden van ervaringen uit andere landen, zoals de VS.

Kennismakelaars worden niet gekozen. Kennismakelaarschap *ontwikkelt* zich. Dat proces, waarin een aantal EU-landen (waaronder Nederland) voorop loopt, richt zich op het verbeteren van de balans en het versterken van de samenwerking tussen onderzoekers, beleidsmakers en de praktijk. In die versterkte samenwerking ontstaat het makelaarschap van kennis.

In Nederland wil ik bij nieuwe verbindingen tussen onderwijsonderzoek en schoolpraktijk vooral stimuleren dat de productie van kennis en de toepassing van kennis zo dicht mogelijk bij elkaar plaatsvinden, dat er een directe uitwisseling plaatsvindt tussen onderzoekers en docenten. Daarvoor experimenteren we in het funderend onderwijs met «kennis-gemeenschappen». Verder is een goed begin gemaakt met samenwerking tussen lerarenopleidingen en scholen, waarbij leraren in opleiding op die scholen het vak leren en waarbij de scholen profiteren van de expertise en de kennis die bij de lerarenopleiding voorhanden is («academische scholen»). De rol van de Europese Commissie is zuiver faciliterend. Zo heeft de Commissie geholpen bij het organiseren van een bijeenkomst eind mei, in Den Haag, waarbij circa tien lidstaten in het kader van *peer learning* ervaringen uitwisselden. De VS is een voorloper op dit thema en is dus een land waarvan ik op dit terrein wil leren.

3.3 Talenindicator

De leden van de PvdA-fractie vragen of het standpunt over vermindering van administratieve en financiële lastendruk breder geldt dan alleen voor het onderwerp talenindicator.

Omdat de gegevens voor de talenindicator, die op verzoek van de Raad in 2003 wordt ontwikkeld, middels een steekproef van leerlingen in scholen moet worden verzameld, volg ik ontwikkeling van het instrument op de voet. Maar ook voor de overige voorstellen voor nieuwe gegevensverzamelingen ten behoeve van het Lissabon-proces zal ik scherp toezien op adequate kosten-baten analyses die de administratieve lastendruk van scholen en burgers tot een minimum beperken.

3.4 Leraren

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over het lerarentekort en de lerarenopleidingen en vragen of er op Europees niveau plannen zijn om deze thema's gezamenlijk aan te pakken en wat de Nederlandse inbreng dan zal zijn.

De Europese Unie kent geen generiek lerarentekort. Wel is er sprake van een (dreigend) lerarentekort in een aantal landen zoals Nederland. Ik benut de ervaringen van andere lidstaten op de terreinen van lerarentekort en kwaliteit van lerarenopleidingen om te bezien wat Nederland hiervan kan leren. Zo participeert Nederland in het Europese *Peer Learning Cluster over Teachers and Trainers*. In 2006 heeft Nederland een *Peer Learning Activity* georganiseerd rond het thema «scholen als lerarende organisaties voor hun leraren». Dit alles laat onverlet dat het lerarenbeleid natuurlijk volledig onder het subsidiariteitsbeginsel valt. Verder heb ik, zoals bekend, op nationaal niveau initiatieven genomen op het terrein van lerarenopleidingen.

3.5 *Uitwisseling van studenten*

De leden van de CDA-fractie vragen wat de minister vindt van het feit dat stages voor Nederlandse studenten in een land als Suriname ongelimiteerd mogelijk zijn, terwijl Surinaamse studenten vrijwel onmogelijk aan een stageplaats kunnen komen in Nederland vanwege de visumproblematiek en de kosten. Ook vragen deze leden hoe andere EU-lidstaten met studenten uit hun voormalige koloniën omgaan en of hier éénduidig Europees beleid op gemaakt zou moeten worden.

Suriname is een onafhankelijke staat. De toelating van Nederlandse stagiair(e)s tot Suriname is derhalve de discretionaire bevoegdheid van de Surinaamse autoriteiten.

Voor Surinaamse studenten die naar Nederland willen komen gelden de toelatingsregels die van toepassing zijn op studenten van buiten de EU en de EER. Niet-EU/EER-studenten, waaronder dus ook Surinaamse studenten, die zich hebben ingeschreven aan een geaccrediteerde opleiding van een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs en tevens voldoen aan de overige eisen voor toelating, komen in beginsel in aanmerking voor de versnelde visumprocedure.

Voor het in Nederland volgen van een stage als onderdeel van hun opleiding, dienen studenten van buiten de EU/EER -volgens de vigerende regelgeving- een tewerkstellingsvergunning (twv) aan te vragen.

Zoals u heeft kunnen opmaken aan de u toegezonden kabinetsreactie van 1 juni jl. op het SER-advies Arbeidsmigratiebeleid en het ACVZ-advies Studiemigratiebeleid, is het kabinet voornemens om ook ten aanzien van stagiairs een meer uitnodigend beleid te voeren, in lijn met de advisering. Als gevolg daarvan is het de bedoeling stagebezoek in de toekomst niet langer aan te merken als arbeid, maar als onderdeel van de studie, waardoor een twv niet langer vereist zal zijn. In het coalitieakkoord is opgenomen dat een meerjarenprogramma voor de immigratie ten behoeve van de arbeidsmarkt zal worden opgesteld. In het kader van dit meerjarenprogramma, dat in de zomer van 2007 aan u zal worden aangeboden, wordt bezien wanneer en op welke wijze de invoering van het nieuwe migratiebeleid zal plaatsvinden.

Aangaande de kosten merk ik op dat voor het volgen van onderwijs aan een Nederlandse instelling de niet-EU/EER-studenten collegegeld verschuldigd zijn. Voor het volgen van een stage in Nederland worden de niet-EU/EER-studenten geen kosten in rekening gebracht. De stageovereenkomst betreft een verbintenis tussen (buitenlandse) student, (buitenlandse) instelling en stagebiedende Nederlandse bedrijf/organisatie. De Nederlandse overheid is geen partij bij de stageovereenkomst. Dit laat onverlet dat er voor de overheid een taak blijft bestaan voor het toezien op de juiste naleving en toepassing van de hier geldende wettelijke regels.

De relaties die de Europese landen met hun voormalige koloniën onderhouden zijn verschillend van aard. Het is immers vooral een nationale

aangelegenheid. Feit is dat Surinaamse studenten een focus hebben op studeren in Nederland, vanwege hun taal, culturele achtergrond en de vele familiebanden. Voor een verdere beantwoording van deze vraag verwijs ik u naar de antwoorden op de kamervragen van Van Bommel en Leijten van 29 mei 2007 en Besselink en Leerdam van 31 mei 2007, die u binnenkort toegestuurd zullen worden.

3.6 Meertaligheid van kinderen

De leden van de PvdA-fractie vragen of de meertaligheid van veel kinderen onder druk kan komen staan doordat steeds minder kinderen bepaalde vreemde talen kiezen en voor kinderen met een andere eerste taal dan de Nederlandse het Nederlands voorop moet staan. Wat is de verhouding tussen Europese ambities met betrekking tot meertaligheid en het Nederlands onderwijsbeleid, zo vragen zij.

Allereerst staat het buiten kijf dat het belangrijk is dat leerlingen in ons onderwijssysteem goed Nederlands leren. Daarnaast vind ik het belangrijk dat leerlingen ook vreemde talen leren – liefst meer dan de geijkte. Daartoe zijn de keuzemogelijkheden die er in het verleden bestonden in het voortgezet onderwijs verruimd. Het is aan de scholen voor voortgezet onderwijs om – binnen de grenzen van de wet – te kiezen welke talen aangeboden worden (zoals Arabisch, Spaans en Turks). Indien ouders graag andere talen aangeboden zouden krijgen dan de school doet, dan kunnen zij het gesprek hierover met scholen aangaan. Om hen hierbij te ondersteunen heeft mijn voorganger een informatiebrochure uitgebracht. Ook is het sinds augustus 2006 mogelijk dat scholen voor primair onderwijs Frans, Duits of Spaans aanbieden. De Europese ambities met betrekking tot meertaligheid en het Nederlandse onderwijsbeleid sluiten goed op elkaar aan, al ligt voor Europa de nadruk op de officiële Europese talen.

3.7 Jeugd en Gezin

De leden van de CDA-fractie vragen naar de inzet voor Jeugd en Gezin tijdens de OJC-Raad. Ook vragen zij welke stappen er zijn ondernomen om op Europees niveau kinderen te beschermen tegen ongewenste beelden en informatie via internet. Verder vragen zij of er Europese afstemming komt over reclame voor snoep en chips. Ten slotte vragen zij welke winst er op Europees niveau te behalen is ten aanzien van het bestrijden van kindermishandeling.

Binnen de Europese Jeugdraad wil de minister voor Jeugd en Gezin met name aandacht vragen voor het uitwisselen van gegevens en goede voorbeelden zodat landen van elkaars ervaringen kunnen leren. Het beschermen van kinderen tegen schadelijke beelden en informatie op internet is inmiddels onderwerp van overleg tussen een groot aantal organisaties uit heel Europa die zich met de bescherming van kinderen op mediagebied bezig houden (Youth Protection Round Table; <http://www.yprt.eu/yprt/>). De Europese Commissie ondersteunt dit initiatief en vanuit Nederland neemt het Nicam (van Kijkwijzer) deel. Ik verwacht dat gezamenlijke Europa-brede maatregelen nog geruime tijd zullen vergen. Veilig internetgebruik door kinderen blijft daarom nationaal vragen om een gemeenschappelijke inspanning van aanbieders (filtersoftware, veilige kindgerichte sites, bestaande Kijkwijzer-classificaties op sites van partijen die bij het NICAM zijn aangesloten), ouders (voorlichting, toezicht en gebruik filters) en onderwijs (media-wijsheid). Mijn collega van Economische Zaken steunt de samenwerking van partijen in Nederland via het PPS programma Digibewust en heeft als één van de prioriteiten voorlichting aan jongeren over veilig internet. Het Digibewust-programma functioneert onder andere als Europese «Awareness Node»

en geeft hiermee ook invulling aan het Europese «Safer Internet Programma».

Ter bescherming van de consument zijn enkele kwalitatieve reclamebepalingen opgenomen. Eén van deze bepalingen betreft een inspanningsverplichting voor lidstaten om de branche te bewegen om te komen tot een goed werkend systeem van zelfregulering ten aanzien van reclame voor ongezond voedsel in en rond kinderprogramma's.

Ten aanzien van kindermishandeling in Europa zijn er wel gegevens over prevalentie in andere landen, maar niet Europa-breed. Ook op Europees niveau is er aandacht voor het tegengaan van kindermishandeling, met name in het Europese programma getiteld DAPHNE II, dat zich richt op het tegengaan van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen. Het budget voor DAPHNE II is 50 mln. euro voor 2004–2008. Daarnaast is er recent een initiatief van de Europese Commissie (commissaris Frattini) om op Europees niveau tot een strategie voor Kinderrechten te komen. De minister voor Jeugd en Gezin wil samen met betrokken ministers in Nederland uitwerking geven aan die strategie in zijn Programma voor Jeugd en Gezin. Hij volgt deze ontwikkeling nauwgezet en zal hier de Kamer verder over informeren.

4. BNC-Fiche Indicatoren en Benchmarks

De leden van de PvdA-fractie vragen of de minister de opvatting deelt dat het gevaar bestaat dat door het voorstel over 20 indicatoren ongemerkt de doelstelling van deregulering en administratieve lastenverlichting ondergraven wordt. Ook vragen zij hoe voorkomen wordt dat de discussie over evidence based policy making gaat uitmonden in extra administratieve lasten voor scholen. De leden van de SP-fractie vragen waarom de redenering die gebruikt wordt in het kader van het door de Commissie voorgestelde streefcijfer voor investeringen in hoger onderwijs, namelijk dat Nederland zelf moet kunnen bepalen waaraan het geld wordt besteed, niet ook opgaat voor andere onderwijsdoelstellingen en de Lissabon-agenda. De leden van de VVD-fractie vragen naar het tijdspad met betrekking tot de afronding van surveyvoorstellen, de ontwikkeling van indicatoren en de nieuwe gegevensverzamelingen. Tevens vragen deze leden of Nederland een EU-benchmark op resultaten aan zou willen gaan.

Ik ben mij zeer bewust van het feit dat de ontwikkeling van nieuwe indicatoren enige additionele administratieve lasten bij de gegevensverzameling kunnen meebrengen. Daarom moeten de baten van additionele gegevensverzameling voor een betere beleidscoördinatie in Europa en ten behoeve van «evidence based policy making» steeds scherp worden afgewogen tegen de administratieve belasting van scholen en burgers. In de uiteindelijke Raadsconclusies zijn, mede naar aanleiding van kritische opmerkingen van Nederland over de kosten en baten, de indicatoren uit de Mededeling van de Commissie die het interne schoolproces betroffen niet opgenomen. Nederland streeft ernaar om de output van surveys zoveel mogelijk af te leiden uit bestaande bronnen in combinatie met minimale nieuwe primaire waarneming. Nederland heeft dan ook van harte ingestemd met de Raadsconclusies, waarin de Raad de Commissie verzoekt om, *alvorens* met nieuwe gegevensverzamelingen door te gaan, eerst de Raad te informeren over zaken als het politieke belang, de relevantie, beschikbaarheid en vergelijkbaarheid van de gegevens, alsmede een raming van de te verwachten kosten.

Ik zal altijd per voorstel van de Europese Commissie bezien of ik een Europese doelstelling kan onderschrijven of niet. Zo heeft Nederland in 2003, in het Actieplan EU-benchmarks, de eigen beleidsinzet op de voorstellen

voor gezamenlijke onderwijsdoelstellingen in het kader van de Lissabon-agenda bepaald. Het streefcijfer voor investeringen in hoger onderwijs was een voorstel van de Europese Commissie waar door de Lidstaten geen verdere invulling aan gegeven is.

De Raad erkende in haar conclusies over het kader van indicatoren en benchmarks dat het definiëren van een dergelijk kader een continu en consultatief proces is. De Raad verzoekt de Commissie om zestien van de indicatoren die zijn voorgesteld in de Mededeling van de Commissie te benutten of verder te ontwikkelen en om hierover te gelegener tijd verslag uit te brengen. Er zijn op dit moment geen concrete voornemens in de EU om in aanvulling op de vijf bestaande benchmarks een aanvullende streefwaarde op het terrein van onderwijsresultaten vast te stellen.